

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ. (Α΄ ΟΜΑΔΑ)

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 3 Ιανουαρίου 2015

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A¹.** Το κείμενο αναφέρεται στις επιδράσεις της τεχνολογίας στη ζωή των ανθρώπων. Αρχικά, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το παράδειγμα της τυχαίας ανακάλυψης της τυπογραφικής πρέσας, η οποία οδήγησε στη μαζική παιδεία και την επικράτηση της επιστήμης έναντι της θρησκείας. Επισημαίνει τη σημασία της τεχνολογίας για την ανθρώπινη ζωή, καθώς τα επιτεύγματά της έχουν αλλάξει τον κόσμο. Προσθέτει ότι η αφομοίωση των νέων τεχνολογιών επιτυγχάνεται πια ταχύτερα. Ακόμα, διευκρινίζει ότι μέσω της τεχνολογικής εξέλιξης άλλαξε ο τρόπος σκέψης των ανθρώπων, η συμπεριφορά αυτών που ασκούν την εξουσία, ο τρόπος παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και οι σχέσεις ιδιοκτησίας. Καταλήγει αναφέροντας την αδυναμία προσδιορισμού της έκβασης της τεχνολογικής ανάπτυξης, γεγονός που έρχεται σε αντίφαση με τις πολλαπλές δυνατότητες που έχει προσφέρει η τεχνολογία στον άνθρωπο.
- B1.** Η διείσδυση της τεχνολογίας στην καθημερινότητα μεταβάλλει πρακτικές, συμπεριφορές και σχέσεις. Απλοποιεί την εργασία και αυξάνει την παραγωγικότητα και αποτελεί βασικό εργαλείο για νέες μορφές εργασίας, όπως η τηλεργασία. Καθιστά ευκολότερη, αμεσότερη και πιο φθηνή την ανθρώπινη επικοινωνία και επιτρέπει τη δημιουργία σχέσεων όλων των μορφών. Ακόμη διευκολύνει την αναζήτηση πληροφοριών και ουσιαστικά καταργεί τους φραγμούς στη γνώση καθιστώντας ευκολότερη την πρόσβαση σ' αυτή. Ωστόσο είναι ένα μέσο και την ευθύνη για την όποια χρήση της έχουν οι χρήστες.
- B2².** Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο του παραδείγματος. Στη θεματική περίοδο ο συντάκτης αναφέρεται στην μεγάλη αλλαγή που γνωρίζει η ανθρωπότητα σήμερα γεγονός που γίνεται αντιληπτό από τα τεχνολογικά επιτεύγματα που κατακλύζουν τη ζωή μας. Στα σχόλια αναφέρει μια σειρά από παραδείγματα όπως τη χρήση κινητού τηλεφώνου, το Internet, το Facebook, το tablet, το smartphone.

¹ Έκφραση-Έκθεση Γενικού Λυκείου, τεύχος Β΄, σελ. 262-265.

² Έκφραση – Έκθεση Γ΄ Λυκείου, σελ. 283

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ANEΛ3Γ(α)

B3³. Στην 6^η παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς την αυθεντία. Χρησιμοποιεί τα λόγια ενός Δανού Φυσικού, του Νιλς Μπορ, προκειμένου να ενισχύσει τη θέση που εξέφρασε στη θεματική περίοδο αναφορικά με την αδυναμία μας να γνωρίσουμε πώς θα καταλήξει ο νέος τεχνολογικός κόσμος. Παράλληλα επιθυμεί να τονίσει την ευρυμάθειά του και να μην επιτρέψει στον αναγνώστη να αμφισβητήσει τη θέση του.

B4. εγχείρημα = προσπάθεια, καταλάβουμε = κατανοήσουμε, δουλεύουμε = εργαζόμαστε, διείσδυση = εισχώρηση, πολυτιμή = σπουδαία

B5⁴. Με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου ο συγγραφέας επιδιώκει να προσδώσει ζωντάνια, αμεσότητα στο κείμενο, να κάνει το ύφος πιο οικείο και παραστατικό, ενώ παράλληλα να παράσχει στον αναγνώστη το αίσθημα της συμμετοχής στις απόψεις του. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται σε ένα θέμα επίκαιρο, την τεχνολογία, και στα επιτεύγματά της που γίνονται κτήμα όλων των ανθρώπων συμπεριλαμβανομένων του συγγραφέα και των αναγνωστών.

B6⁵. α) αναφορικά β) ποιητικά γ) ποιητικά δ) αναφορικά ε) ποιητικά

Γ. ⁶

Το ζοφερό πρόσωπο της τεχνολογίας

Πρόλογος:

Η τεχνολογία, αναμφίβολα, αποτέλεσε τον καταλυτικό παράγοντα της εξέλιξης του ανθρώπινου πολιτισμού. Με τις τεράστιες δυνατότητες που προσέφερε, βοήθησε τον άνθρωπο να δαμάσει τη φύση και να κάνει τη ζωή του ποιοτικότερη. Ωστόσο, η τεράστια δύναμη που κρύβει μέσα της δε χρησιμοποιείται πάντοτε προς όφελος του ανθρώπου με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αρνητικές αλλαγές στη ζωή του και στην κοινωνία γενικότερα.

Α΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

- Ο άνθρωπος έγινε υποχείριο της μηχανής εκχωρώντας πρωτοβουλίες. Έτσι, ο επιδιωκόμενος εξανθρωπισμός της μηχανής δεν επήλθε ποτέ με αποτέλεσμα να απωλέσει ο άνθρωπος τον αυθορμητισμό του, τη δημιουργικότητα, το μεράκι.
- Ο άνθρωπος, εγκλωβισμένος στα τεχνολογικά επιτεύγματα, έχασε την ουσία της κατά πρόσωπο επαφής και περιορίστηκε σε μια εξ αποστάσεως – τύποις – επικοινωνία (facebook, sms, internet).

³ Έκφραση – Έκθεση Γ΄ Λυκείου, σελ. 45

⁴ Έκφραση – Έκθεση Γ΄ Γενικού Λυκείου, Βιβλίο Εκπαιδευτικού σελ. 127

⁵ Έκφραση – Έκθεση Γ΄ Λυκείου, σελ. 171, Έκφραση – Έκθεση Α΄ Γενικού Λυκείου, σελ. 44-45

⁶ Αφόρμηση από την επικαιρότητα και το σχολικό βιβλίο Έκφραση – Έκθεση, Τεύχος Γ, σελ. 126.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ANEΛ3Γ(α)

- Η τεράστια δύναμη των ΜΜΕ κατευθύνει τις μάζες, τις χειραγωγεί και τις υποβάλλει σε μίαν απίστευτη πλύση εγκεφάλου. Έτσι, χάνεται για τον καθένα το αυτεξούσιο της επιλογής.
- Πολλές φορές η τεχνολογία χρησιμοποιείται για τη δημιουργία όπλων μαζικής καταστροφής. Εδώ φαίνεται το τρομακτικό της πρόσωπο γιατί καθίσταται ορατός ο κίνδυνος αφανισμού της ανθρωπότητας.
- Η τεχνολογία προκάλεσε ποικίλες επιβαρύνσεις στο περιβάλλον: όγκοι απορριμμάτων και τόνοι αποβλήτων διαχέονται, αφαιμάσσονται φυσικοί πόροι, οι κλιματικές αλλαγές είναι πιο έντονες από ποτέ.
- Έθεσε υπό αμφισβήτηση τα προσωπικά δεδομένα και έδωσε νέες διαστάσεις στο έγκλημα: απάτες με πιστωτικές κάρτες, διείσδυση σε τράπεζες δεδομένων κ.λπ.
- Η οικονομική πρόοδος παρέμεινε περιορισμένη στα πλούσια κράτη και το χάσμα ανάμεσα στα φτωχά και τα πλούσια κράτη πλάτυνε ακόμη περισσότερο.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ

Όλα τα παραπάνω πιστοποιούν ότι το ζοφερό πρόσωπο της τεχνολογίας είναι παρόν και δεν μας επιτρέπει να εθελουφλούμε. Ωστόσο, δεν πρέπει να δαιμονοποιούμε την τεχνολογία αυτή καθ' αυτή, ούτε να γυρίσουμε την πλάτη μας σε ένα εργαλείο που, αν μη τι άλλο, συνέβαλε στην πρόοδο του ανθρώπου. Εκείνο που οφείλουμε να κάνουμε είναι να δούμε ουσιαστικά και με καθαρό μυαλό τα προβλήματα που δημιουργούνται και να προσπαθήσουμε να τα περιορίσουμε.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

- Καταρχάς απαιτείται συνειδητοποίηση των κινδύνων από μέρος των πολιτών, κάτι που προϋποθέτει αυτογνωσία και επανιεράρχηση αξιών.
- Το σχολείο είναι απαραίτητο να μυήσει το νέο στα νέα τεχνολογικά επιτεύγματα και στον ορθό τρόπο χρήσης τους.
- Η σωστή χρήση της τεχνολογίας προϋποθέτει τον ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό της επιστήμης. Η ύπαρξη επιστημόνων, απαλλαγμένων από την τενοκρατική αντίληψη και το δόγμα «επιστήμη για την επιστήμη» εξαρτάται από μια ανθρωπιστική παιδεία.
- Το άτομο χρειάζεται να αναζητήσει δημιουργικές δραστηριότητες – ενασχόληση με την τέχνη, τον πολιτισμό, την άθληση – ώστε να περιοριστεί η μηχανοποίηση της συμπεριφοράς.
- Η επανασύνδεση με παραδοσιακούς τρόπους ζωής και η καταφυγή στη φύση θα αποτελέσουν το αντίβαρο στην υπέρμετρη χρήση της τεχνολογίας.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ANEΛ3Γ(α)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο δίλημμα τεchnοφιλία ή τεchnοφοβία η απάντηση είναι σαφώς υπέρ της πρώτης. Ωστόσο, μια τέτοια επιλογή σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει θεοποίηση της τεχνολογίας, που είναι μέσο και όχι σκοπός. Τα θετικά ή αρνητικά αποτελέσματά της είναι ζήτημα χρήσης μα κυρίως χρήστη και σ' αυτόν καλείται να στρέψει την προσοχή της η κοινωνία διαπλάθοντας έναν τύπο ανθρώπου, που αν μη τι άλλο θα διακρίνει το καλό από το κακό, τη μεσότητα από την υπερβολή.